

Goliath struikelt tweemaal over David

DOOR HENK VAN GOOL

De kans is klein, maar soms slaagt een vrij onervaren, zwakkere, schaker erin een ervaren, veel sterkere, schaker te verslaan. Opmerkelijk is het wanneer dit tweemaal in een relatief korte periode gebeurt, tussen twee dezelfde spelers.

Het Bijbelse verhaal over de herdersjongen David, die de reusachtige en veel sterkere Goliath met de slingerworp van een steen verslaat en daarmee een grote slag tussen de Filistijnen en het Israëlitische leger voorkomt, is bij velen waarschijnlijk welbekend. Het is niet altijd de sterkste die overwint. Het verhaal vormt een prachtige metafoor voor de gebeurtenissen in de interne competitie van de Blerickse schaakvereniging. Maar daar werd 'Goliath' zelfs tot tweemaal toe verslagen. Door dezelfde 'David'. Het verschil tussen de spelers was meer dan 500 ratingpunten. De kans dat bij zo'n verschil de zwakkere speler wint is misschien maar 5%. Laat

staan dat hij erin slaagt tweemaal achtereen te winnen!

Je ziet het in de toernooi praktijk overigens wel vaker gebeuren. De sterkere speler, die de ambitie heeft om hoog te eindigen, neemt dan teveel risico tegen een 'kleine jongen' in de sport, omdat hij hoe dan ook wil winnen. Dan krijgt de favoriet wel eens de deksel op de neus. Het is echter niet altijd de elobons die zichzelf opknoopt. De underdog stijgt wel eens boven zichzelf uit en speelt dan de partij van zijn leven. Zeker als hij zijn gevaarlijke opponent in een moeras van tactische

verwikkelingen kan trekken, zodat die vast komt te zitten en hulpeloos wegzakt, bestaat er kans op succes. In Blerick gebeurde beide. In de ene partij wilde de elfavoriet hoe dan ook een aanval doorzetten. Hij overzag daarbij een gemene verdediging van zijn tegenstander. Teveel risico genomen dus. In de andere partij vloog de muis de kat naar de keel. De partij onttaarde in een onoverzichtelijke wirwar van tactische varianten, waarin de sterkere speler de weg kwijtraakte.

H. Janssen (1689) – F. Hol

Diagram 1.

Diagram 2.

SCHAKEN DENKSPORT

(1155) Diagram 1

Wits aanval ziet er sterk uit en Janssen zag waarschijnlijk alleen het mat in drie dat er dreigde. 19.Lxh6? (veilig is 19.Tecl of de terugtocht 19.De2) Als Hol nu 19...gxf6 speelt is het na 20.Dxh6+, Kg8 21.Dh7 inderdaad mat. De zwartspeler had echter een gemene verrassing in petto: 19...f5! Plotseling staat de witte

Diagram 3.

dame aangevallen. Ze zou de loper op h6 los moeten laten. 20.exf6 Janssen offert de dame om de zwarte koning van alle verdediging te ontdoen. Na 20...Lxh5 21.fxg7+, Kg8 22.gxf8D, Lxf8 stond Hol echter een dame tegen een toren voor. Dat voordeel gaf hij niet meer uit handen.

F. Hol (1155) – H. Janssen (1689)

Zelfde acteurs, andere setting. Omdat hij zo fraai is volgt hier de volledige partij. Pak uw schaakbord erbij en speel hem na. 1.e4,d6 2.d4,g6 3.c3,Lg7 4.f4,Pd7 5.Pf3,a6 6.Lc4,e6 7.0-0,Pe7 8.h4,c5 9.h5,b5 10.Ld3,cxd4 11.hxg6,hxg6 12.cxd4,Db6 13.Le3,Pc6 14.f5,gxf5 15.exf5,e5 16.Te1,Dd8 17.Le4,Lb7 18.Pc3,exd4 19.Pxd4,Pde5 20.Pxc6,Dh4 21.Dxd6,Pg4 zie diagram 2: Een wild tafereel. De witspeler ruilt voor de zekerheid de dames. Zijn eigen aanval blijft desondanks gevaarlijk. 22.De7+,Dxe7 23.Pxe7,Lxe4 24.Pxe4,Pxe3 25.Txe3,Ld4 26.Pf6+,Kf8 27.Pd7+,Kg7 ?? zie diagram 3: Nu wordt de koning in een mooi matnet gevangen. 28.f6+!,Kh7 29.Kf2,Lxe3+ 30.Kxe3,Kh6 31.Kf4 zwart gaf op. 32.Th1 is mat.

Heimwee naar het Limburgse schaakleven

DOOR HENK VAN GOOL

Ze hebben hun wortels in Limburg, maar zijn al vele jaren geleden uit de provincie vertrokken. Als schaker maakten ze vroeger de Limburgse toernooien onveilig. Hoe gaat het met hen? Vandaag: Lucien van de Lisdonk.

Oud Bergenaar Lucien van de Lisdonk is in 1997 verhuisd naar Delft. Daar woont hij met zijn vrouw Petra en zoon Timo. Zijn dagelijkse werkzaamheden als financieel adviseur bij een grote bank, beletten hem niet zich nog regelmatig met de schaaksport bezig te houden.

Bij welke schaakclubs in Limburg was je lid?

„Op mijn twaalfde werd ik lid van de SV Bergen. Op mijn achttiende sloot ik me bij de Venlose SV aan.”

Gold je als een talentvol schaker?

„Voor Noord-Limburgse begrippen was ik bij de jeugd wel getalenteerd. Landelijk bleef ik ver van de top verwijderd. In Bergen heb ik op een ple-

zierige manier les gehad van Herm Clevis.”

Welke dierbare herinneringen heb je aan je periode als schaker in Limburg?

„Toen ik op mijn achttiende lid werd van SV Venlo werd ik meteen clubkampioen bij de senioren. Een prestatie die ik daarna niet meer geëvenaard heb. Andere hoogtepunten: Kampioen van Limburg in de tweede klasse en promotie met het eerste team van Venlo naar de KNSB eerste klasse.”

Lucien van de Lisdonk FOTO MCI

Nog een anekdote uit die tijd?

„Aan de uitwedstrijden met Venlo 1 heb ik bijzondere herinneringen. In Rotterdam moesten we een keer met de tram. Een vervoermiddel waar Limburgers niet zo aan gewend zijn. Dat bleek, toen bij het uitstappen een teamlid eerst eens zijn hoofd naar buiten stak om te zien of hij er veilig uit kon. Hij wachtte echter zo lang, dat de tramdeur alweer sloot en de onfortuinlijke schaker met zijn hoofd klem kwam te zitten. Commentaar van de machinist: “Tja, dat moet je natuurlijk ook niet doen hè...”

Uit de zesde ronde KNSB-strijd.

SCHAKEN DENKSPORT

In hoeverre ben je op dit moment actief in de schaaksport?

„Ik ben lid van DSC Delft en in die hoedanigheid een aantal jaren penningmeester geweest. Momenteel ben ik teamleider van DSC 3 in de KNSB derde klasse. Daarnaast ben ik betrokken bij de organisatie van diverse clubactiviteiten.”

Wat is je beste prestatie?

„Ik heb een 100% score tegen ons DSC-lid en – inmiddels – wereldtopspeler Anish Giri. Ik versloeg hem in 2008 tijdens het jaarlijkse snelschaakkampioenschap van DSC. Toen had hij al een rating van bijna 2500 punten. Ik heb de partij 's nachts nog opgeschreven, maar ik ben hem kwijtgeraakt.”

Heb je nog ambities in de schaaksport?

„Ik wil mijn KNSB rating boven de 2100 krijgen. Met DSC 3 willen we promoveren naar de KNSB tweede klasse.”

Heb je nog contact met mensen uit je Limburgse tijd?

„Jaarlijks kom ik bij het gezelligste toernooi van Nederland – Tata Steel Chess – spelers van Venlo tegen en halen we gezamenlijk herinneringen op.”

Verlang je wel eens terug naar de provincie?

„Ja, ik mis de gemoedelijkheid en het bourgondische geregeld. In het westen is alles veel zakelijker en gehaast. Ik denk echter dat ik me goed heb aangepast en een goede balans heb gevonden tussen zakelijkheid en gezelligheid.”

Tot slot een kort schaakpartijtje van Van de Lisdonk uit de zesde ronde van de KNSB-competitie.

Van de Lisdonk – Ochtman **1.e4,Pf6 2.e5,Pd5 3.d4,d6 4.c4,Pb6 5.f4,dxe5 6.fxe5,Pc6 7.Le3,Lf5 8.Pc3,g5 9.g4,Lg6 10.Pf3,Pb4 11.Tc1, Dd7 12.a3,Pc2+ 13.Txc2,Lxc2 14.Dxc2,Dxg4 15.Pxg5,h6 16.Tg1,Dh4+ 17.Lf2,Dxh2 18.Pxf7 zie diagram: zwart gaf op. De toren op h8 gaat verloren. Op 18.,Kxf7 volgt immers 19.Dg6 mat.**

Onze examinerator is heengegaan

DOOR HENK VAN GOOL

Op zaterdagavond 4 juni overleed op 79-jarige leeftijd Willy Wijsen uit Maastricht. Hij was ruim 60 jaar lid van de Limburgse schaakbond en al doende ontwikkelde hij zich tot het boegbeeld van de Limburgse schaakwereld.

Geachte heer Wijsen,

Als jongetje, dat net leerde schaken, moest ik op examen. Er kwam een échte examinerator uit Zuid-Limburg. Ik keek huizenhoog tegen u op. Met die vorsende blik, die onder zware wenkbrauwen vandaan kwam, zag u er in mijn ogen uit als de strenge leraar, die ons leerlingen wel even in zou peperen dat we er nog helemaal *niets* van konden en dat we maar beter hadden moeten opletten tijdens de lessen. U was van een andere generatie. Iemand uit de tijd van de grote schaakmeesters. Iemand die nog tegen de legendarische Jan Hein Donner had geschaakt, een schaakmeester die later figureerde in literatuur van Harry Mulisch.

Het viel echter allemaal reuze mee met uw strengheid. De examinatoren haalden hun pionnen-, toren- of koningsdiploma en achter die strenge blik bleek een heel aimabel man schuil te gaan, die met een brede glimlach de diploma's uitreikte. Later leerde ik dat u een belangrijk man was in de Limburgse schaakwereld. Behalve examinerator was u diplomaconsul en gaf u schaakles op diverse scholen in Maastricht. Tevens was u ongeveer 25 jaar lid van het bestuur van de Limburgse Schaakbond. Uw verdiensten bleven niet onopgemerkt.

2003. examens nakiiken.

U werd benoemd tot erelid van de Limburgse Schaakbond en u ontving een gouden bondsspeld van de KNSB. Tijdens uw 50-jarig lidmaatschap van de Bond ontving u uit handen van de burgemeester een lintje en werd u Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Uw hart lag bij de jeugd. Naast het schoolschaak en de diploma-activiteiten, startte u 35 jaar geleden een samenwerking met het Franciscusoord in Valkenburg (tegenwoordig Adelante kinderrevalidatie). Volop gesteund door uw vrouw Wita, stortte u zich samen

2005. koninklijk onderscheiden.

SCHAKEN DENKSPORT

met Pierre Keune, bestuurslid van de stichting Euro-Chess Foundation, vol overgave op het geven van schaaklessen aan jongeren met een lichamelijke beperking. U besefte dat de schaaksport voor deze jongeren een middel kan zijn om zich te ontplooiën en uit een sociaal isolement te geraken. Als medewerker van de Euro-Chess Foundation ging u mee op diverse schaakreizen door

2006. FOTO'S ARCHIEF LISB

Europa. Zelfs toen u ziek was, toonde u uw belangstelling voor het werk van de Euro-Chess Foundation. U was daar, begin mei, toen Euro-Chess 2016 geopend werd in Houthem Sint Gerlach. Breekbaar, maar met diezelfde brede glimlach op de lippen, als waarmee u kinderen verblijdde met hun schaakdiploma.

Naast alle activiteiten en inzet voor anderen, schaakte u zelf ook. Als lid van het tweede team van schaakvereniging De Juiste -Z- toonde u zich een vaste, waardevolle kracht. Meneer Wijsen, een man als u is onvervangbaar. De Limburgse schaakwereld zal u node gaan missen.

En wij, uw leerlingen en examinatoren, zullen ons uw lach herinneren die op uw gezicht doorbrak wanneer de welverdiende diploma's werden uitgedeeld.

Beste meneer Wijsen, ik kijk, nu tientallen jaren later, nog steeds huizenhoog tegen u op.

Hoogachtend,

Een oud-examinant, namens allen die van u een diploma mochten ontvangen.

Euregionale ontmoeting met een chessprincess

DOOR HENK VAN GOOL

In het weekeinde van 4 en 5 juni vond in Schaesberg de tweede editie van de Schaesberg Schaakvierkampen plaats. Jeugdtoppers domineerden daar de invatatiegroepen.

De schaakvereniging Schaesberg organiseert sinds een paar jaar in samenwerking met het Duitse Schachfreunde Baesweiler en het Belgische SV De Nieuwe Toren Eisden een vierkampentoernooi. De bedoeling is een internationaal gezelschap van schakers uit de grensstreek bijeen te brengen. De 2016 editie trok veertig deelnemers waardoor precies tien groepen gevuld konden worden.

Voor de topgroepen nodigde de organisatie een sterk deelnemersveld uit. In Invatatiegroep A bond de winnaar van de vorige editie, de Duitse IM Christian Braun, de strijd aan. Hij deed dat met de Belgische IM Stef Soors, jeugdtalent en FM Max Warmerdam uit Tegelen en de plaatselijke coryfee en FM Ivo Wan-

tola uit Voerendaal. In Invatatiegroep B gingen deelnemers aan het NK jeugd, Ruud van Meegen en Maaïke Keetman, in de slag met twee ervaren rotten uit de Limburgse schaakwereld: Jozef Simenon van schaakvereniging DJC en Henk Temmink van de SV Voerendaal.

De enige dame in dit selecte gezelschap komt weliswaar uit Heerhugowaard, maar heeft haar wortels in Limburg. Haar moeder is van oorsprong Limburgse en voor dit toernooi overnachtte ze bij haar oma, die nog steeds in Heerlen woont.

FOTO RFNÉ COFEN IAFRTS

Maaïke Keetman heeft sinds dit jaar de status van 'ChessPrincess'. Een titel, die deze veelbelovende jongedame is toegekend door de landelijke damestop, de 'ChessQueens'. Dat ze deze titel verdient, bewees ze door, als jongste deelnemer van het toernooi, de invatatiegroep B overtuigend te winnen. Uitgerekend de oudste deelnemer, Henk Temmink, wist haar als enige op remise te houden. (zie foto)

De beslissing voor de groepswinst bracht Maaïke Keetman tot stand in haar partij tegen Kesselenaar Ruud van Meegen. Na een lange theoretische

Diagram 1

SCHAKEN DENKSPORT

variant laat van Meegen iets te veel gaten vallen rondom zijn koning. (zie diagram 1). Stelling na 20...e5? **21.Dg5!** Keetman gaat meteen op de zwakke zwarte velden af. **21...Pd4** om **22.Df6** te beantwoorden met **22...Pf5**. Maar Keetman heeft een verrassing in petto: **22.De7!** die dame mag niet geslagen worden vanwege mat op de onderste rij. **22...Tc8**

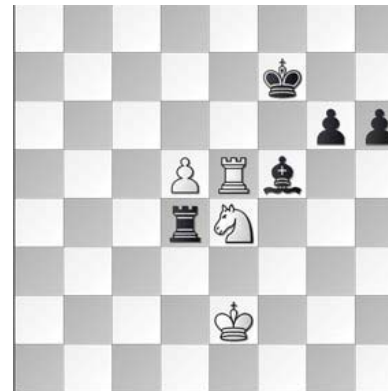

Diagram 2

23.Td7 dreigt **24.Td8+** en mat. **23...Pc6** **24.Df6** nu het zwarte paard is weggelokt gaat de dame wél naar f6 en is mat op g7 niet meer te verhinderen. Na **24...Dd4+** **25.Kh1** dreigt er zelfs mat op twee velden. Van Meegen gaf de partij daarom op. Hij werd overigens nog wel gedeeld tweede met Henk Temmink.

In invatatiegroep A eindigden Max Warmerdam en Stef Soors ex aequo bovenaan. Christian Braun werd dit keer slechts derde. Warmerdam leverde een knappe prestatie door, naast een overwinning op Ivo Wantola, de beide IM's op remise te houden.

Wantola - Warmerdam (zie diagram 2) Stelling na 57...Td4 Warmerdam heeft eerder in de partij groot voordeel laten glippen, maar krijgt na wits **58.Pg3?** alsnog zijn kans. Hier had **58.Pd6+**, **Kf6** **59.Pxf5!**, **gxf5** **60.Te6+**, **Kg5** **61.Td6** zwart nog hoofdbreken bezorgd. Nu hoeft Warmerdam alleen nog pion d5 te veroveren. Zijn beide vrijpionnen stellen daarna de winst veilig. **58...Lb1** **59.Ke3**, **Td3+** **60.Kf4**, **Td4+** herhaalt een keer de zetten **61.Ke3**, **Td3+** **62.Kf4**, **La2** en wits d-pion is ten dode opgeschreven.

Tussen de kaken van het roofdier

DOOR HENK VAN GOOL

Op donderdag 2 juni jl. gaf Garry Kasparov een simultaan in Mönchengladbach.

José Alonso, lid van schaakvereniging Blerick, was één van de zestien gelukkigen die mochten aanschouwen.

Voormalig wereldkampioen Garry Kasparov lijkt bezig met een voorzichtige terugkeer in de schaakwereld. Vooralsnog blijft het beperkt tot commentaar of als speciale gast bij schaakevenementen. Maar af en toe komt hij ook zelf in actie op de vierenzestig velden. Eind april gebeurde iets waar iedere schaker al lange tijd naar uitkeek. Garry Kasparov speelde een snelschaaktoernooitje met de nummers één tot en met drie van het Amerikaans kampioenschap: de wereldtoppers Fabiano Caruana, Hikaru Nakamura en Wesley So. Het was het eerste contact van Kasparov met de wereldtop sinds lange tijd. En iedereen was dan ook reuze benieuwd hoe het niveau van het fenomeen zich zou ver-

houden met de huidige topspelers. Zijn spel bleek ietwat roestig, maar hij kon nog uitstekend meekomen. Als hij niet een aantal huizenhoog gewonnen stellingen nog verblunderd had, dan was hij zomaar eerste geworden in die ontmoeting. Diezelfde Kasparov werd op 2 juni uitgenodigd door Initiativkreis Mönchengladbach, hier vlak over de grens, om een interview, een lezing en aansluitend een simultaan te komen geven in de Kaiser Friedrich Halle. De Initiativkreis is een samenwerkingsverband van 32 on-

dernemers uit het bedrijfsleven in Mönchengladbach en omgeving. Zij hebben zich ten doel gesteld met topevenementen het imago van Mönchengladbach te verbeteren en via investeringen impulsen te geven aan innovatieve projecten, jeugd, cultuur en wetenschap.

De deelnemers aan de simultaan werden op diverse wijzen geselecteerd.

José Alonso van de SV Blerick deed mee aan een prijsvraag in een Duitse krant en won daarmee een plekje aan één van de borden. Aan de ene

José Alonso en Garry Kasparov geven elkaar de hand. FOTO: J.BOURGFOIS

SCHAKEN DENKSPORT

kant is het een unieke kans om de krachten eens te meten met de beste schaker ooit. Aan de andere kant besef je dat je eigenlijk naar de slachtbank wordt geleid. Want Kasparov was er op gebrand alle zestien partijen winnend af te sluiten. Dat bleek wel, toen hij zich tijdens de sessie bij een speler beklaagde, dat die geen rating had, maar toch een

sterke partij afleverde. De man is een plaatselijk politicus, die vroeger op heel behoorlijk niveau had geschaakt, maar door omstandigheden nooit een internationale rating had opgebouwd. Dat had de schaakmaestro wel graag even van te voren geweten! Niettemin werd de simultaan een afstraffing. Het beest in de voormalig wereldkampioen brak los en vermaalde al zijn opponenten tussen zijn gretige kaken. José Alonso: „Vooral de snelheid waarmee hij rondliep en de energie die hij uitstraalde...”

Niemand bleek daar tegen opgewassen.

En: „Ik was erg zenuwachtig voor deze ontmoeting en speelde daardoor te passief.”

Kasparov profiteerde hiervan, door in de partij tegen Alonso een sterke aanval op zwarts koning op te zetten. **(zie diagram)** In deze stelling heeft wit overweldigende aanval. **25.Pd4** mist een mat in drie. Maar na **25...Lg5** krijgt de grootmeester alsnog zijn kans: **26.Da8+, Kd7 27.Dxb7+!** een dameoffer beslist de partij. **27...Lxb7 28.Te7** mat.